تازه‌های اقتصاد
شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۵
شماره ۰۲۰

کالبدشکافی یک سیاست شکست خورده

حفظ ارز ترجیحی چه بلایی سر اقتصاد ایران آورد؟

کالاهای اساسی و دلار از زمان تولد ارز ۲۸۵۰۰ تومانی تا پایان آن چقدر گران شد؟

٪۲۴۱	دلار
٪۳۶۰	ران گوسفند
٪۳۷۶	ران گوساله
٪۲۴۶	مرغ
٪۱۹۴	تخم مرغ
٪۲۸۳	روغن مایع
٪۲۱۳	برنج طارم
٪۲۱۵	شیر

قیمت برخی کالاهای اساسی با وجود تثبیت ارز ترجیحی در نرخ ۲۸۵۰۰ تومان در دوره ریاست کلی فرزین همپای نرخ ارز بازار آزاد و حتی بیش از آن رشد کرد.

«ارز ترجیحی» در اقتصاد ایران به نام حمایت از سفره مردم و کنترل قیمت کالاهای اساسی متولد شد، اما در عمل به یکی از بزرگ‌ترین ماشین‌های تولید رانت و تورم بدل گشت و حتی در مواردی، سفره‌ها را کوچکتر کرد.
آماری که در ادامه می‌خوانید، از دل داده‌های رسمی و گزارش‌های میدانی استخراج شده و تصویری نگران‌کننده از یک «شکست سیاستگذاری» ترسیم می‌کند. سیاست ارز ترجیحی با هدف ایجاد ثبات در بازار کالاهای اساسی و حمایت از اقشار کم‌درآمد طراحی شد. دولت با تخصیص دلار ۴۲۰۰ و سپس ۲۸۵۰۰ تومانی، به دنبال آن بود که از افزایش قیمت اقلام خوراکی جلوگیری کند. اما آنچه در یک دهه اخیر رخ داد، دقیقاً عکس این هدف بود.
اعداد و ارقام میدانی نشان می‌دهند که علیرغم تزریق ده‌ها میلیارد دلار ارز ارزان به زنجیره واردات، نه‌تنها قیمت‌ها مهار نشد، بلکه شکاف طبقاتی عمیق‌تر و سفره مردم کوچک‌تر شد.

تازه‌های اقتصاد

حمله به بانک مرکزی

چرا و با چه هدفی؟

همزمان با تشدید نوسانات ارزی و افزایش قیمت برخی کالاها، یک خط خبری هماهنگ و جهت‌دار در بخشی از رسانه‌های اقتصادی و سیاسی شکل گرفته است؛ خطی که به‌طور معناداری تلاش می‌کند تمام بارگرانی‌ها را بر دوش سیاست حذف ارز ترجیحی و رویکرد ارزی دولت و شخص رئیس کل بانک مرکزی بیندازد.

مرور محتوای این رسانه ها—به ویژه رسانه های نزدیک به یک جریان سیاسی مشخص—نشان می‌دهد که با وجود تفاوت در ادبیات، یک روایت واحد و هدفمند در حال بازتولید است. در این روایت، حذف ارز ترجیحی نه‌تنها به‌عنوان یک سیاست قابل نقد، بلکه به‌عنوان «مقصر اصلی» وضعیت فعلی اقتصاد معرفی می‌شود؛ روایتی که عامدانه، سایر عوامل تعیین‌کننده را به حاشیه می‌راند.

آشفته‌نمایی اقتصادی چگونه امنیت روانی اقتصاد را هدف گرفت؟

شلیک شایعه «فروپاشی» به قلب بازار

طی دو ماه گذشته همزمان با تشدید رویارویی نظامی اسرائیل و آمریکا علیه ایران، جنگی دیگر در جریان است؛ جنگی که سربازانش گلوله شلیک نمی‌کنند، بلکه با آشفته‌نمایی وضعیت اقتصاد و القای «وضعیت فروپاشی» به دنبال تخریب امنیت روانی و اقتصادی جامعه هستند. سوال اصلی این است که مخلان امنیت روانی جامعه چه کسانی هستند؟ از این وضعیت آشفته چه سودی می‌برند؟ و در مواجهه با چنین اقداماتی چه باید کرد؟

دوراهی دشوار سیاست‌گذاران اقتصادی اروپا

درحالی که جریان انرژی از خاورمیانه همچنان با اختلال روبه‌روست و بهای نفت در سطوح بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه باقی مانده، بانک مرکزی انگلستان و بانک مرکزی اروپا روز پنج شنبه نرخ‌های بهره را بدون تغییر نگه داشتند. با این حال، هر دو نهاد هشدار دادند که اگر شوک انرژی طولانی‌تر شود، اثرات آن می‌تواند فراتر از افزایش موقت قیمت‌ها رفته و به بخش‌های گسترده‌تری از اقتصاد سرایت کند.

یک اقتصاددان در گفتگو با اینا مطرح کرد

ماموریت سخت بانک مرکزی برای بازسازی و جبران بیکاری

سعید لیلاز؛ اقتصاددان در گفت‌وگو با خبرنگار اینا در ارزیابی اولویت‌های سیاست‌گذاری اقتصادی در شرایط حساس کنونی کشور تأکید کرد: مهم‌ترین وظیفه بانک مرکزی در وهله نخست، ایجاد انضباط مالی در انتشار پول است. در شرایط جنگی نمی‌توان صرفاً به سیاست‌های انقباضی تکیه کرد، چراکه ماهیت جنگ با افزایش هزینه‌ها همراه است و حتی ممکن است اتخاذ سیاست‌های انبساطی نیز ضروری باشد، اما این منابع باید به‌صورت هدفمند و در محل درست هزینه شوند.

تنفس بانکی در روزهای سخت

در شرایط خاص و پیچیده‌ای مانند «جنگ رمضان»، نظام بانکی با چالشی دوگانه مواجه می‌شود، از یک‌سو ضرورت حفظ انضباط پولی و کنترل ریسک اعتباری و از سوی دیگر لزوم حمایت هدفمند از خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی برای جلوگیری از تعمیق رکود و اختلال در چرخه تأمین مالی.

پرداخت وام به بنگاه‌های یک نفره آغاز شد

به گزارش ایبنا، اعطای تسهیلات طرح «حفظ اشتغال بنگاه‌های اقتصادی در شرایط اضطرار» با هدف اجرای فرمایشات رهبر معظم انقلاب مبنی بر حفظ نیروی کار و جلوگیری از تعدیل نیرو در واحدهای تولیدی و خدماتی و در ادامه اجرای بسته‌های حمایتی دولت برای پشتیبانی از کسب‌وکارهای آسیب‌دیده در شرایط اضطرار، برای بنگاه های یک‌نفره، آغاز شد.

طبق اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی، این اقدام در چارچوب مصوبات کارگروه اقتصادی دولت و با هدف تقویت تاب‌آوری اقتصادی بنگاه‌ها، تأمین نقدینگی مورد نیاز برای پرداخت حقوق و مزایای نیروی کار و جلوگیری از اختلال در فعالیت واحدهای اقتصادی در دستور کار قرار گرفته است.

ورود موج نقدینگی به صندوق‌های املاک و مستغلات

در معاملات امروز بازار سرمایه (شنبه ۱۲اردیبهشت) شاهد گردش نقدینگی در بین صندوق‌های مختلف بورسی بودیم.

در معاملات امروز ۲ هزار و ۹۵۰ میلیارد تومان نقدینگی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد که با خروج این میزان، شاهد ورود نقدینگی به صندوق‌های املاک و مستغلات بودیم.

معاملات صندوق‌های املاک و مستغلات که با شروع جنگ رمضان (۹ اسفند ماه ۱۴۰۴) بسته شده بود؛ بعد از ۲ ماه از سر گرفته شد.

این وقفه زمانی موجب شد بود تا ارزش ذاتی (NAV) صندوق‌های املاک و مستغلات از قیمت واقعی عقب بیافتد. این عقب ماندگی موجب شد تا نقدینگی از صندوق‌های درآمد ثابت خارج و به صندوق‌های املاک و مستغلات ورود کند.

به عنوان نمونه صندوق سرمایه گذاری املاک ومستغلات نیک رای با نماد «دانیک» دارای (NAV) ۱۳۱۹۰ ریال است، اما قیمت روز صندوق ۱۰۷۵۳ ریال است، به این ترتیب این صندوق ۱۹ درصد پایین‌تر از ارزش واقعی باقی مانده بود.

ویدئو

